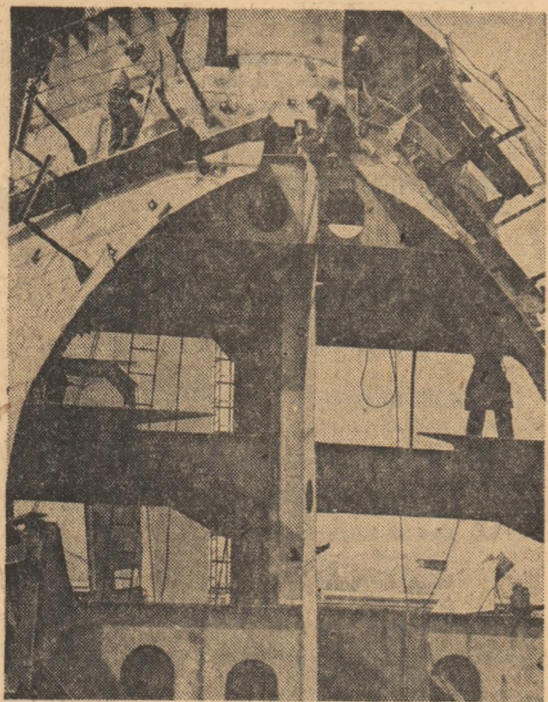

Intelectualii tineretului ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Muncă susținută pe șantierul naval din Constanța Foto: O. PLECAN

Din cronică întrecerii

● Nomenclatorul de export al întreprinderii de utilaj petrolier din Tirgoviste a fost completat cu un nou produs de mare competitivitate pe piața externă. Este vorba de instalația de foraj seismic FST-0, 63, realizată după un proiect al I.P.C.U.P. (Institutul de proiectări construcții utilaj petrolier) din București.

● În cadrul întreprinderii „Electromotor” din Timișoara, programul de măsuri privind reducerea cheltuielilor materiale de producție, elaborat la începutul anului de comitetul oamenilor muncii s-a concretizat în eficiente soluții tehnice, economice și cu caracter gospodăresc.

● Zile record de producție și calitate — este genericul sub care au acționat cei peste 3000 de tineri de la întreprinderea mecanică de mașini și utilaj minier din Baia Mare având ca principal obiectiv al acțiunilor și inițiativelor uteciste realizarea și depășirea cu 2,2 milioane lei a producției marfă prin finalizarea unor produse de maximă însemnată pentru economia noastră națională.

● Angajați cu responsabilitate pe frontul muncii patriotice tinerii clujeni își aduc o însemnată contribuție la executarea unor lucrări menite să dinamizeze ritmul de finalizare a unor importante obiective economice. Eforturile lor se materializează în executarea unor lucrări de construcții montaj, turnări betoane, amenajări caii etc. etc. în valoare de peste 1,2 milioane lei, pe santierul de muncă patriotică de amenajare hidroenergetică Criș-Someș, la construcția hidrocentralei Târziu-aval, pe platforma Combinatului de utilaj greu și șantierul Casei Tineretului din municipiul Cluj-Napoca, pe platformele industriale de la Turda și Dej.

Costul de producție al oțelului românesc se decide și la Barul Mare

Comparativ cu alte unități de profil din țară, întreprinderea de produse refractare Barul Mare, județul Hunedoara, este mult mai mică. Producția sa anuală, axată în principal pe câteva produse de bază, se ridică la 10 000 tone cărămizi refractare și 5 000 tone plăci termozolante. În acest cîmp, colectivul unității îi revine sarcina de a asigura, produce și livra o serie de noi produse refractare cu caracteristici deosebite, absolut necesare obținerii unor mărci superioare de oțeluri speciale, creșterii gradului de scoatere a metalului.

Că refractariștii din Barul Mare merită din plin această încredere o dovedesc și rezultatele obținute pe primele 7 luni ale anului și evidentiate cu prilejul adunării generale a oamenilor muncii. Astfel, ei au realizat un plus 1,4 milioane lei producție netă, 3,5 milioane lei producție marfă, 112 tone cărămizi, 176 tone plăci și 130 tone profumante, peste 2,5 milioane lei beneficiu, peste 3 600 lei pe încadrat la productivitatea muncii. Să amintim, raportându-ne la aceste depășiri, că la începutul anului colectivul își luase angajamentul să realizeze suplimentar 500 000 lei producție netă, 2 milioane lei producție marfă și 200 lei la productivitatea muncii. Rezultă clar că numai în primul semestru angajamentul anual a fost net depășit. Cu toate acestea, până nu cu mult în urmă, exista riscul ca acest angajament să nu poată fi onorat, unitatea plătind tribut frecventelor întreruperi în alimentarea cu energie electrică și combustibil de la începutul anului. Numai din pricina acestor două situații, în primul trimestru, unitatea înregistra o depășire de 600 000 kilowatt la cotele de energie alocate, 15 000 m.c. a celei de combustibil. Fără aceste două probleme ne-am intensificat eforturile în această direcție, pe lângă un număr de măsuri tehnice și organizatorice, am realizat un plus de 1,4 milioane lei față de ceea ce ne-am propus să realizăm.

Ne îngrijora cu atât mai mult această situație, ne spune inginerul Valentin Jitea, directorul fabricii, cu cât de la un an la altul am făcut tot pentru reducerea consumurilor de energie, combustibil și materiale. În general, produsele noastre au aceleași norme de consum ca cele similare realizate la celelalte întreprinderi de profil. Fac această remarcă pentru că, spre deosebire de unitățile din Alba Iulia și Pleșa, dotate cu utilaje moderne, întreprinderea noastră cetenară este dotată cu utilaje și cuptoare mai vechi, mari consumatoare de energie și combustibil. Numai ca, alături de metalurgie, avem și noi responsabilități concrete în asigurarea unor calități superioare oțelului românesc prin reducerea pierderilor tehnologice, la combinatele siderurgice, în ținerea costurilor de producție a oțelului. Tocmai de aceea, încă de mai multă vreme ne-am înscris hotărâți în această companie de fabricare a unor produse refractare de cea mai bună calitate — și am reușit, dovedind că nu am primit nici o reclamație calitativă — obținute în condițiile unor consumuri cit mai reduse — obiectiv realizat parțial pentru că aici mai avem încă mult de făcut. De mai multă vreme ne-am intensificat eforturile în această direcție, înregistrăm o depășire de 600 000 kilowatt la cotele de energie alocate, 15 000 m.c. a celei de combustibil. Fără aceste două probleme ne-am intensificat eforturile în această direcție, pe lângă un număr de măsuri tehnice și organizatorice, am realizat un plus de 1,4 milioane lei față de ceea ce ne-am propus să realizăm.

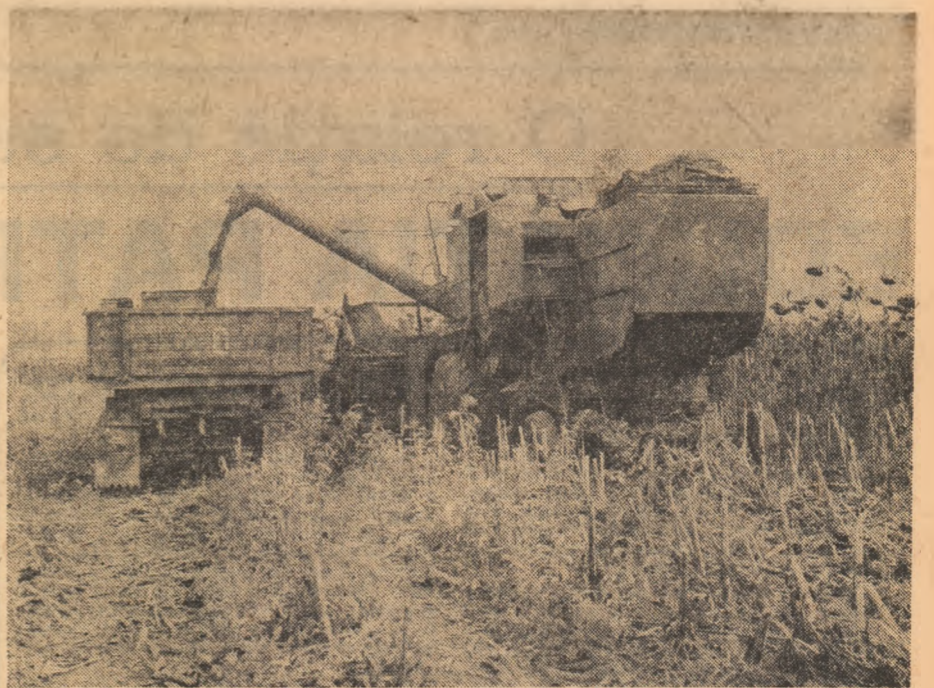
Între-adevăr, parcurgînd graficul de realizare a normelor de consum pe toată durata anului, am observat că, la cărămizi refractare, față de un consum planificat de 0,115 tone s-a realizat în primul semestru 0,114 tone c.c. pe tonă de cărămizi. Iar la plăci termozolante 0,129 t.c.c. față de 0,130 t.c.c. Ecocompense în procent par nesemnificative numai în contextul depășirilor din țară, ele echivalează cu recuperarea integrată a surplusului din consumuri, chiar cu economie de 15 t. c.c. La energie electrică, față de normă de 41,2 kWh pentru fiecare tonă de cărămizi refractare s-au realizat 40,4 kWh, iar la plăci 0,129 kWh față de 0,130 kWh planificat. Și aici s-au recuperat depășirile din primul trimestru, economiile rezultate la aceste două produse depășind 3 MWb.

Între-adevăr, precizează tînărul tehnician Cornel Andraș, economiile nu par impresionante, depășirile, însă, dacă n-am fi intervenit, ar fi fost. Bineînțeles, acestea ar fi dus și la creșterea costului de producție al oțelului.

Cum anume ați intervenit? Nici măsurile luate nu sînt deosebite, sînt soluții simple, necesitătoare a căror eficiență se explică mai degrabă prin consecvența lor aplicare. Astfel, am înlocuit o analiză amănunțită asupra încălzirii tuturor motoarelor pe flux, mai ales a celor cu supraconsum mare de energie de la prepararea și compresoare și am trecut la înlocuirea celor de 23 kv cu alele de 16 kv, iar a celor de 17 kv cu unele de 6 kv. S-au remarcat în acestă ordine tinerii electricieni din echipa condusă de Ion Roman. O altă măsură la finalizarea căreia contribuie

EMIL STANCIU

(Continuare în pag. a IV-a)

ÎN ACTUALITATE, CAMPANIA AGRICOLĂ DE TOAMNĂ

Maximă concentrare de forțe pe ogoare, pentru efectuarea operativă a tuturor lucrărilor de sezon

În mai multe unități agricole din sudul țării o început recoltat la floarea-soarelui, lucrare care anunță că, practic, campania agricolă de toamnă este în plină actualitate. Ne aflăm, așadar, într-o perioadă în care volumul mare de lucrări ce trebuie efectuate în scurt timp, și uneori chiar în condiții meteorologice mai puțin prielnice, solicită la maximum potențialul de muncă al forțelor umane și mecanice din agricultură. Agenda priorităților este complexă și bogată, dar ceea ce trebuie urmărit cu deosebire este stringerea operativă și fără pierderi a întregii recolte din cîmp, fără a pierde nici un bob din producție, cit și realizarea la timp și de calitate a însămînțărilor. La aceste ample acțiuni sînt angajate acum numeroase forțe tinere, brigăzi și detașamente uteciste, care sînt prezente zi de zi în grădiniile de legume, vii și livezi. Concomitent trebuie să se acționeze la stringerea și depozitarea furajelor, la pregătirea adăposturilor pentru perioada de iernat. Iată în acest sens relații din județul Iași.

IAȘI: Acțiuni susținute pentru realizarea necesarului de furaje

Acoperirea necesarului de furaje constituie în această perioadă o problemă prioritară pentru lucrătorii ogoarelor ieșene. Sezonul hotărîtor în această privință a început, iar amînările nu fac decât să aglomereze un volum mare de lucrări pentru săptămînile viitoare cînd pe lîngă recoltarea furajelor se va stringe fasolea, inul pentru ulei, floarea-soarelui și alte culturi de toamnă. În județ a început într-un ritm bun recoltarea porumbului pentru siloz. Transportul se face atît prin intermediul mijloacelor auto cit și cu atelele. Faptul că un număr mare de mijloace de transport sînt concentrate acum pe ogoare exprimă grăia consilierilor de conducere ale unităților agricole pentru asigurarea unei hrăne cit mai bogate în unități nutritive și într-o cantitate îndestulătoare pentru vîntoarea perioadă de stabulație a animalelor. Acolo unde există asociații economice intercooperatiste pentru creșterea și îngriș-

rea porcilor s-au realizat primele cantități de pastă de porumb. Deși cură pe lîngă resursele tradiționale de nutreț trebuie să se valorifice orice posibilitate locală, punîndu-se în valoare cocieni de porumb boabe, capitelele de floarea-soarelui, frunzele și coletele de stea de zahăr, resturile din grădiniile de legume, inul — un cuvînt să nu se irosească nimic din ceea ce ar putea servi valoroasă nutritiv și cantitativ a furajelor. Așa cum ne prezintă ing. Vasile Axinte, directorul general al Direcției agricole județene, pentru completarea necesarului de nutrețuri este obligatorie valorificarea fiecărei resurse. Furajele de volum trebuie să ocupe din loc proporțional în structura rațiilor furajere. Pentru realizarea unor cantități cit mai mari de nutrețuri de volum, în acest an s-au înscris suplimentar aproape 9 000 ha de culturi de abilitate a animalelor. Acolo unde există asociații economice intercooperatiste pentru creșterea și îngriș-

resursele de furaje existente în cîmp, A.E.I. Grobnița, Ziboca, Focuri, cooperativa agricolă din Școșeni și altele au conservat pînă acum sub formă de siloz circa 17 000 tone de ierburii și stuțurișuri din flora spontană. Totodată, întreaga cantitate de paie rămasă neconsumată din anul trecut a fost insușoată în amestec cu ierburii mai puțin bogate în substanțe nutritive și alte nutrețuri cu suculență mare. Din păcate, nu peste tot s-au pus în valoare aceste surse de nutrețuri pentru completarea necesarului de furaje planificate. Nici o sursă de furaje din cele amintite nu a fost folosită de A.E.I.-urile Ruginoasa, Victoria, Popești și Poceacua. În acest sens trebuie să se acorde o grijă deosebită ca în toate unitățile prepararea nutrețurilor să constituie o problemă principală

CĂTALIN BORDEIANU

(Continuare în pag. a V-a)

Cotele viselor Dunării la Orșova

Sînt zile cînd Dunărea este numai zîcnet și neastîmpăr, dar nici atunci nu-și face de cap. De multă vreme nu mai poate să dispună de malul, nu mai poate să-și găsească o viață neîmbîmbîțită de atîdată s-a făcut un fluxu cumințe, atît de cumințe incît geografii îi sîntăresc conturul pe toate părțile. Atunci MILU MILU s-a întors dintr-o excursie în frumusețe ca o presimțire bună și păduri îndrăgostite își caută în zbor rotund umbra pe apele ei. Vorbele se împrăștie în mîreasa purtătoare și caldă și impenetrabilă distanță pînă la mare. Dar marea este departe și aici s-au înscris Dunărea sau o rațiune de a fi.

bună vîntoarea stabilită lîngă Dunărea și oamenii ei. Mihai Milu nu mai are nevoie de doare și planuri de muncă cît să-și imagineze că-și poate lua în mînă șantierului se va dubla ca deaia și numărul de muncitori, ca deaia și cel al tranșărilor ce cresc curajoși lîngă respirația îndusă a metalului mare. Mihai Milu este cunoscut exact al tranșărilor, dar este sigur ca vor înflori în fiecare an în curtea șantierului.

Întotdeauna strîngăria în lemn și soferia, dar într-o zi i-a spus tînele, hai pe șantier, la Orșova cînd tînele își făcuse. Mîștrul care l-a luat în primărie i-a scris numele citet în acle VLADUT EUSEBIU și i-a zis că pe șantier nu-i de glumă, ori lucrezi, ori îți faci călcă. Și Vladut a rămas la sudură, unde i-au dat un număr în primărie. Eusebiu, care nu-a cunoscut pe nimeni la venirea pe șantier, care nu-a avut prieteni, s-a trezit înconjurat de prieteni. El, Vladut Eusebiu, care venea în copilărie la Severin tocmai din Corză, de la lîngă Bicaldea ca să vadă Dunărea, a rămas pe șantierul de apa Dunării. A rămas să sudeze șlepurii, să-și crească fiul și să viseze la ziua de mine și de poșimie și... alături de cei 1340 de navaliști de pe șantier.

Acolo la 2 kilometri în amonte era orașul vechi, zice IOAN TIRALĂ. Pe zidurile caselor se lăbărau negre niște numere. Și casa lui Ioan Tirală avea număr. Copilul de atunci ajfa cu umire că orașul se va demola, că strada lui va fi acoperită de apa Dunării. A rămas Tirală a continuat s-o iubescă. De la școală, aloga spre apă să vadă cum se scot șlepurile pe șantile unse cu vaselină. Tot acolo, lîngă Dunărea cu alți copii de vîrstă lui a văzut cum se ară pe rumeșniș cablurile vechi de pe șantier. La început priveau coclosul de plumb care se încheapă apoi le-a trecut prin mințe, met apoi le-a rîu să lu bucata de DORA-MARIA NAGY (Continuare în pag. a IV-a)

SA DISCUTAM DESPRE TINERETE, EDUCATIE, RASPUNDERI

Înțelepciunea populară zice că omul trebuie în viață să evite pe cît posibil să albe de-a face cu spitalul și legea. Motivele diferă de la caz la caz. Un rîu al Biroului județean de la Miliția Capitalei și Cîrea 4 miliție, pe care l-am înștit, ne lămurăște câteva din aceste motive.

DIALOG CU BULETINUL IN MINA

Fiecare oraș are, dacă se poate spune așa, propriul lui orar de funcționare. Pentru un bun observator, strada cu miscarea ei specifică este un coas destul de exact. Dar să nu exagerăm. Și pentru București vremea lui Nevski Prospect a trecut de mult, străzile lui sînt, în lipsa unei alte comparații, un furnicar, foarte multă lume grabită, luruși de toate neamurile căscînd gura pe la vitrine, oameni în trecere sau în delegație, inuși de caldura și oboselă.

Este ora 13. Toate localurile din perimetrul centrului sînt arhipline. Căldură mare. Oamenii, adăpostii de umbră, conversează, ascultă muzică sau pur și simplu se gîndesc: fiecare la ce vrea. La restaurantul „Podgoria”, Gaurdan Daniela, vînzătoare la magazinul „Electronica”, și Bunăzia Raluca, funcționară la cooperativa „Construcții”, măturăseșese ușor înveselite în fața unei sticle de Cabernet că se gîndesc la programul de lucru ce trebuia să înceapă peste jumătate de oră. La barul „Union”, aceleși ginđuri pe linie de serviciu la două controloare I.T.B.: C.A. și C.V. La șopul de la „Continental”, Nicolae Viorel și Ionă Gabriel în program de voce, priveșc critic marfă expusă, abia întorși de la „militică”, unde au stat 8

luni, fiind apoi eliberați condiționați. În fața restaurantului „Majestic” doi copii destul de curățeli vindeau ziari „Sportul” de 2 lei. Unul e Sorin Bureciou, str. Albușului nr. 3, celălalt Iuliu Cezar, str. Albușului nr. 23. Amîndoi sînt în aceeași clasă (a III-a) și la aceeași

seară. „De cînd nu muncești?” „De o săptămîna, dar să știți că eu nu fac probleme pe linie de comportament social. Dacă vreti, puteți să verificați”. Ceea ce s-a și făcut. Săptămîna amintită de el era una marțiană: de 8 luni; are 2 copii și practic din decembrie îl este întrerupt de soție. Promite să-și facă formele de încadrare cit mai repede cu putință la Trinitul de construcții. Apoi, amîndu-și ceva și adresază o ofertă: „Permiteți să rapor-

toată în dreptul hotelului „Munteana”, Ghinescu Gheorghe se arată foarte surprins cînd i se cere buletinul de identitate. Cînd e întrebă de cînd nu muncește, dă același invariabil răspuns: „De o lună”. „Și din ’81 ce ai făcut?” „Am lucrat peste tot”. „Chiar așa, peste tot?” „Ei nu, la Dabubiana”. „Și de acolo de ce

PARAZITISM CU... LEGITIMAȚIE DE SERVICIU

Neagu Dorina și Chelu Mariela care, la 23 de ani cit au fiecare un muncit nici măcar aceste mult încriminate 8 luni. MICLE DRAME ALE STRĂZII MARI Neagu Dorina a venit în București din satul ei Bîra, județul Neamț. Are cîteva clase pentru că acasă au fost 10 frați și nu a avut posibilități să-și continue studiile (?). S-a căsătorit, dar în fapt e cespărțită de citiva ani de bărbat. La 23 de ani le-a făcut pe toate. A schimbat o mulțime de domiciliu, așa cum a făcut și cu

locurile de muncă, pînă a ajuns în comuna Vedea. Cîl putu așa spune cînd am întilnit-o în fața restaurantului „Majestic”. „Lucrez la C.A.P. Vedea”. I-am cerut să ne arate palmele. Extrem de îngrijite, unghi lungi și sîndetate; mîini de țărînce, ce mai! Nu lucrează nicăieri, pentru că, zice ea, „nu am găsit ceva adecvat meseriei mele”. Care anume? Muncitor necalificat. În schimb, buna ei prietenă, Chelu Mariela are o meserie: este sudor. Dar ce folos, de cînd nu o mai practică și a uitat-o. A venit în București din Vîrtopel, jud. Teleorman cam prin 1977, locuind cît la un kate de-al ei a cărei adresă exactă îi scapă momentan. Nu se mai știe de cit timp și în ce condiții s-a cunoscut. Sîntur este cînd de 4 luni sînt cele mai bune prietene, încercînd în două să-și rezolve zilnic mereu aceeași problemă: cazarea, că să nu mai vorbim de mîncare și celelalte angarale femeiești trebuincioase. Cînd vorbesc, par extrem de blînde și de timide. Că r-or fi așa, în realitate, asta e de acum o altă poveste. Recunoșc cu semnătate totul. Se vede cit de colorat ce nu au mai avut de-a face cu milită. Dar asta nu le poate ajuta prea mult. Viața lor a intrat într-o fundătură. Nu se pot încadra în București, pentru că nu au domiciliul sau viza de flotant în oraș. Iar dacă nu muncesc, nu au cu ce-și plăti gazda... „Și pînă acum unde

SORIN PREDA

(Continuare în pag. a IV-a)

ÎN ACEST NUMĂR

O relație de suflet, un indemn de conștiință: EDUCAȚIA PATRIOTICĂ PRIN LITERATURĂ ● Accesul la esență ● Nemuritorul tezaur ● Gînduri pentru metafora literară ● Un imn de iubire atlocuprinzător ● Tema de fiecare zi a tînărului scriitor (Pagina a II-a)

DIN MAREA CARTE A ISTORIEI NOASTRE NAȚIONALE

● Trecutul — în perspectiva prezentului socialist ● Pledează pentru un efort necesar ● Corecții ce se impun (Pagina a III-a)

O relație de suflet, un îndemn de conștiință:

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ PRIN LITERATURĂ

Educația patriotică prin literatură — iată un adevăr care ni se pare a desena elementul unu din funcțiile importante pe care și le-a asumat literatura română dintotdeauna. O literatură aflată în permanență în reprezentanții ei majori, prin scrierile esențiale care-i desemnează profilul și spiritualitatea, într-un spațiu ce și-a refuzat gratuitul, jocul de dragul jocului, acordându-se cu gravitate, cu responsabilitate, în social, în problematica vastă, complexă a realității.

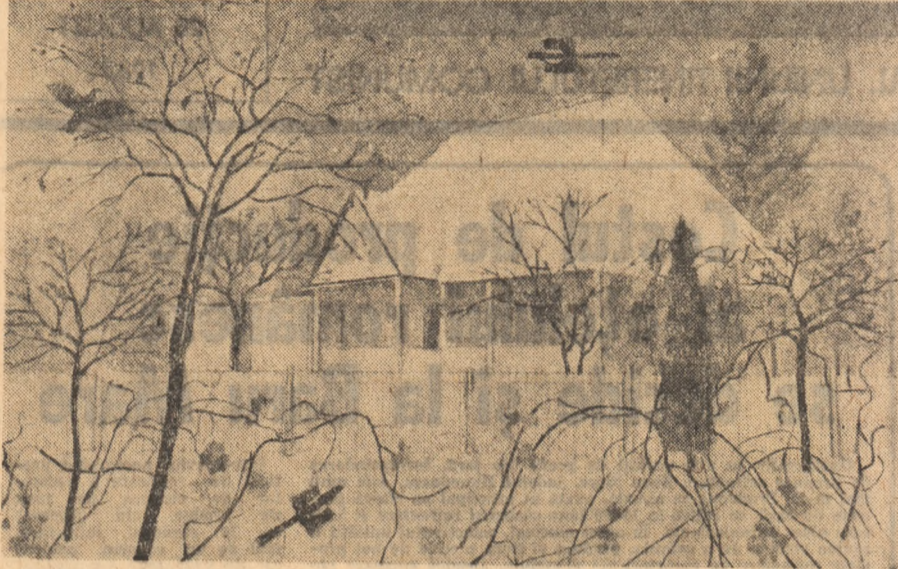
Expresie estetică a unui popor care n-a fost ocolit deloc de vitregiile istoriei, a unui popor cărui a fost vitregiile veacului de-a rândul să stea sub ochii diferiți, sub asprul jug al împărilor sociale și naționale — ea, această literatură, a cunoscut prin reprezentanții săi o efervescentă mișcare dornică de a da glas aspirațiilor celor mai arzătoare, de a nota în modalități artistice specifice unui moment sau altuia adevăratele doruri și chemări ale neamului. Căci literatura română a fost încă de la origini o literatură de fermă inspirație patriotică, iar drumul ei ascendent a marcat o maturizare continuă a

expresiei artistice prin care nobilul sentiment al dragostei de țară a fost și este cîntat în versuri sau evocat în viguroase pagini de proză.

Se poate afirma fără teama de eroare, că de la Eminescu începe, literatura patriotică a beneficiat cu alți mai mult de subliniate valențe educative, cu cât valoarea artistică a fost mai pregnantă. Adevărata forță mobilizatoare, modelatoare de conștiință a are o literatură aflată sub semnul callității, o literatură plămădită sub efigia talentului matur. Problema capătă o acuitate deosebită în cadrul prezentului, în cadrul unui ev marcat la toate nivelurile și în toate modalitățile de calitate.

Ancheta noastră caută a releva prin pana unor scriitori, a unor teoreticieni, a unor oameni care și-au petrecut decenii la catedră căutînd a modela conștiințele în spiritul dragostei de patrie și a dragostei de frumos, permanența unei idei, reverberația ei în contemporaneitate.

Anchetă realizată de VICTOR ATANASIU

Ginduri pentru metafora literară

MIHAI EMINESCU

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor !
Brațele nervoase, arma de țară,
La trecu-ți mare, mare viitor !”

VASILE ALECSANDRI

„Fericit acel ce calcă tirania sub picioare !
Care vede-n a lui țară libertatea ravnind.
Fericit, mărei acela care sub un falnic soare
Pentru Patria sa moare,
Nemurire moștenind”.

TUDOR ARGHEZI

„Măică, mulți te-au dușmănit
Că ești neam blagoslovit.
Unde sapă sapa locui,
Săre din pămînt narocul
Ai pămînt și ape multe,
Vîntul stă să ți-asculte,
Și izvore
Căci teare.
Crapii-n ele-s cit berbeci,
In pami piarsici cit dovleci,
Pepenii de zahăr roșu,
In griu spicul cit cocșoi”.

GHEORGHE TOMOZI

„Eu iubesc țara asta aspră,
Țara care mă găsește oriunde
Și mă poartă peste viaducte
Spre mine...”

NICHITA STĂNESCU

„Nu zicem rău de nimeni, stăpîni peste pămînt
Noi simtem în picioare, sub nei străbunii sint
De-aceia poaie-n libertate să lucescă,
De-asupra noastră, universala boltă albastră”.

ADRIAN PĂUNESCU

„Țara e o columnă cu trunchi-n Decebal
Țara e o columnă cu Decebal în ea,
Adeugați bărbații cei mari, lui Decebal,
Columna niciodată nu se va termina”.

ACCESUL LA ESENȚĂ

Ca și istoria, literatura desfacează sensul evenimentelor. Dar acolo unde istoria se oprește la examenul unor factori și răspunderi colective ca să le explice evoluția, literatura se apleacă asupra întelegerii sensibile, asupra ipostazelor individuale. Le descoperă forța tainică de omenească moral și sentimental.

Istoria va investiga mai exact (dar și mai rece) un angrenaj de fapte; literatura, în schimb, are de partea ei expresivitatea planurilor multiple și alternative. Ca atare, istoria ne va spune marelui cum să pătrundem în sfera momentelor decisive, însă numai literatura ne va ajuta să transformăm, sub imperativul obiectivelor sociale și politice, marile lectii ale istoriei în sentimente. Numai datorită verbului ei insufletit stîm sau învățăm dintr-o familie de spirite aparținînd, din cine descindem, care este firea poporului nostru, de ce ne iubim specialitatea. Așadar, numai prin literatură sădăm în noi și în copiii noștri prezența cerului patriei, căci, ca într-o carte fundamentală, citim în literatura română ce profil distinct avem, ce pre-urpune al ca jertfă, forță de confruntare a furtunilor și apăsării de mai bine.

Oglindă a marelui univers românesc, literatura noastră de ieri și de astăzi convertește senzația efemerului într-o pu-

tere de creație inepuizabilă. Mărturisesc ca acest aspect mi-a răsunat de mult atenția, dar că mă întorc la el ca la un izvor de apă vie. Să ne gândim: în numeroase literaturi ale lumii dimensiunea istorică a generat o mare mîfiență în destinul național sub semnul altor procese dramatice petrecute în timp. Este, desigur, vorba de tragedii reale, de războaie absurde, de neomenie,

epoeei ca în proza unui Duh Zamfirescu, Mihail Sadoveanu, Zaharia Stancu, Marin Preda. Plecarea de care amintesc nu este decît o formă a conștiinței responsabile față de viață. În realitatea noastră ea poartă cîntecul și cîntecul amintirilor unei alte virtuți a literaturii române, modulul ei de a fixa urașul potențial artistic al oamenilor de la Dunare.

de grave amenințări traduse în acte de dominație samavolnică. La noi toate încercările hărăzite din abundență, depășite cu trudă și singe, n-au frînt nici eroismul anonim, nici încercarea de sine. O bogată diversitate s-a structurată în mituri cum este cel mioritic sau cel al mesterului Manole, substanță națională, fiind una de tip vital, tonic, pulsînd de cutezanță maturizării în mers. Astfel nimie n-a putut altera voința de a clădi, marea sete de construcție a acestui neam. Dacă vom trece în revistă fluxul poetic sau fluxul narativ românesc ne va izbi ca o dominantă plăcerea de a povesti. De a povesti rapodice, precum în balade, sau

Amintiri-vă ce senzație încercăți fiecare cînd răsfoiți Istoria... lui G. Călinescu. Este senzația că prin literatura națională am recreat nemurirea. Se perindă atîtea nume și tot atîtea argumente de perenitate că nu mai rămîne deloc spațiu pentru cîmăș, pentru obsesia perisabilității. Identitatea proprie care este un strigăt sau o stare de conștiință nu se împacă defel cu limbajul gonoric, cu grandilovența găunoasă. Deschide, într-un circuit organic, al autenticității, drum spre patetică, limpedea convergență dintre individ și destinul comun. Din această mirifică aventură culege patriotismul echivalentul său estetic, acelu-

resort cîntat și adine pe care se sprijină și revelațiile de mentalitate și dezieratele verosimile din spațiul ficțional.

Fiindcă dacă e relativ ușor să construiești, o stare de angajare, conștient responsabilă față de viață, în realitatea noastră ea poartă cîntecul și cîntecul amintirilor unei alte virtuți a literaturii române, modulul ei de a fixa urașul potențial artistic al oamenilor de la Dunare.

Să sperăm, totuși, că este clar: nu ne-am ocupat de un patriotism „redactat” ca o petiție, ci de unul încalcat din inimă și pe care nimeni nu-l poate denatura.

Schelări posibile a literaturii de calitate generînd patriotism și cultivîndu-l în rîndul masei de cititori are la bază o singură operație. Una care depinde de afectul cel mai profund și care nu cunoaște adopțiunea potocivă de calcul sau necazuri. Încercătura de afecțiune se ascunde ca și cum s-ar teme de cel ce vorbește mult sau care vorbește puțin. Discreția își transferă febra asupra tensiunii trăirilor; rezultă că în literatura română limpezirile, confruntările de gînd și chibzuința mișcărilor spre din adîncul lor patriotic urcă zarea cea înaltă a esențelor, încălzindu-le circuitul proprie.

HENRI ZALIS

NEMURITORUL TEZAU

Literatura este, fără îndoială, tezaurul moral, spiritual, păstrător al bunurilor acumulate de-a lungul veacurilor de un popor.

De ani de zile de cînd exercit această nobilă profesiune de dascăl, m-am străduț pe măsura puterilor mele să însușesc elevilor, mai bine zis generațiilor care s-au perindat în timp una după alta pe băncile școlii, dragostea pentru literatura română, pentru frumoasele idealuri civice și patriotice cuprinse în nu mai puțin frumoase scrieri în proză sau în versuri.

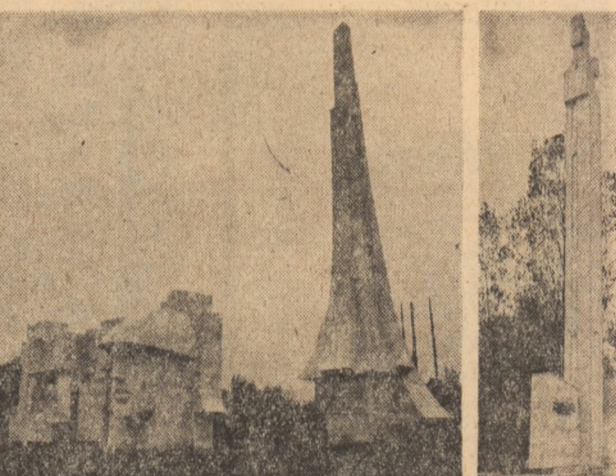
Cred că menirea de căpetenie a unui profesor de literatură este aceea de a sensibiliza sufletul copilului sau adolescentului, la mesajul acelor opere de o deosebită calitate în care este preamărit sentimentul dragostei de țară, în cele mai diverse modalități stilistice. În care scriitorul caută să dea expresie conștiinței poporului în care face parte, cîntîndu-i aspirațiile, idealurile, visurile, marile impliniri în contemporaneitate.

Avem o mare literatură de inspirație patriotică. Și ca semănători de conștiințe, cum i-ar fi plăcut să spună

lui Nicolae Iorga, se cuvine să ne străduim să o punem mereu în valoare, să-i facem pe cei tineri să o cunoască și să vibreze la mesajul ei. Dincolo de impedimente de insuficiențe reparabile în manualele școlare (existente cu duiumul dealtmînteri și asupra cărora nu e cazul să insist aici) se cuvine să biruiască gîndul că această nobilă menire trebuie să-virifă.

Dacă am reușit într-o activitate care numără deja decenii să fac cît de cît ceva în această direcție aceasta eei cărora le-am fost dascăl au să o spună. Iar nu mulțumirile directe sînt cele care-ți încălzesc cel mai mult inima, ci faptul de a vedea că elevul de odinioară, azi un om matur, afirmîndu-se într-un domeniu îndepărtat poate de cel artistic, caută cu dragoste o carte de literatură, caută să-și înnoieze sufletul prin iubirea față de carte.

EMIL DAISA,
profesor de limbă și literatură română la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Capitală.

Un imn de iubire atotcuprinzător

Poezia patriotică, dintotdeauna, de ieri și de astăzi, s-a înfățișat creatorului român — anonim, cîntăc nu ca un capriciu al vreunui istoric, nici ca un miracol al spiritului, ori registru poetic preferențial. Fir roșu tot mai robust în timp, adîncime izvorînd perpetuu noi întelegeri, vocale culturale fundamentale, patriotismul constituie tradiția de fond a literii românești. Caracterul militant, implicațiile sociale, permanențizarea valorilor spirituale și morale ale poporului în fațe de Artă, perene prin natura lor și inconfundabile prin specificul național, corespondența, la nivelul esențelor, dintre destinul poporului și ideile forță transfigurare de orice operă literară cu adevărat mare — iată doar cîteva aspecte de conținut ale poeziei românești moderne, prelucrite, continuate, îmbogățite de epocă următoare.

Vită sub zodia acestor premise, lirica română contemporană și-a împletit evoluția cu însăși evoluția epocii: o epocă nouă începe și era așteptată, o artă nouă. Poezia nouă cere, însă, și un poet nou. El avea să apară, într-adevăr, și se numea Nicolae Labiș: „Prieten, să trăim entuziasmul! Ce am făcu din Băzărub” scria acesta — simbol pentru o întreagă generație ce va explora, cu noitate, spațiile lirice. Prin modul de a scrie poezie patriotică, Adrian Păunescu, Gheorghe Flămăzeș, Ștefan Ștefănescu, Ana Blandiana, Ioan Alexandru, marcează, într-adevăr, o adîncire a poeziei, o adăucare a potențialului liric, co-fuziunea organică a acestora cu tema abordată, sporind efectul liric și estetice, ușurarea lectorului. „Se-aude, se-aude, se-aude / Din adine, din vecii, din mereu,

„Mormurul, singele, gîndul / Partidului meu” — se exprima Ana Blandiana, sugerînd cu acest limbaj poetic mai expresiv sentimentul de forță al existenței vesnice a neamului, peste generațiile supuse morții. Este generația poetică ce conștiințizează noul destin al creatorului. „Eu sint copilul Patriei...” Și eu botezul sufletului n-am să-l dezîmîn. / Cînd bucuria vieții și nostalgia ei, / Prin fecce poem încere să reprezint / Entuziasmul-acesta cu noul lui temel”.

În acest context, poezia înierlor se detașează cu forța unui nesfîrșit imn de iubire, atotcuprinzător, și, totodată, împede, simplu și direct. Generația tină ră își asumă poezia patriotică nu numai pentru a continua o tradiție, și și pentru a exprima era încandescentă pe care o trăiește. Conștient de dificultățile inerente oricărei înnoiri, de eseurile trecute și prezente, cu romantismul revoluționar al etapelor de mar transformări — astfel ni se înfățișează poetul tinăr de astăzi. Patriotismul creației sale, nu unul lozincard, nîc gol de adîncime tematice, se constituie ca principiu interior de perpetuă re-descoperire a Patriei. Un nou mod de a înțelege istoria străbună, astfel, din poemele lui Aurel Sorobetea, unde figurarea epocilor vechi și evocarea marilor bărbați ai neamului se contopesc într-o unită dimensiune: eroismul unui popor în care surșură izvorul renasterii după fiecare înfrîngere. O reconstituire similară, dar pornind de la date geografice ale țării, izbutescte Dinu Adam în volumule sale „Inaltele porți” și „Cîntec de leagăn”. Adrian Păunescu definește înconic identitatea de esență dintre destinul individual și

Tema de fiecare zi a tinărilor scriitor

Imi vin acum în minte cuvintele marelui cărturar și patriot G. Călinescu: „Patriotismul nu e un monopol și toți românii sînt uniți în convingerea că independența și integritatea țării stau mai presus de orice”. Spusele marelui om sint tot atit de actuale, acum, în anul 1982, ca și în 1944, cînd au fost formulate.

Cred că nu am exagerat afirmînd că acest subiect ar trebui să fie meditația și permanentă, tema lui de fiecare zi. Pentru a evita o înțelegere eronată a lucrurilor, readuc în actualitate altele cîteva fraze ale lui G. Călinescu, extrase din articolul „Artă și Lumea”, publicat în revista „Lumea”, 25 septembrie 1945. „Marea artă e o expresie a vieții elementare și în principiu vorbește sufletului obștesc”. „Cînd îți arunci ochii asupra vechii mari poezii, constăți că ea de fapt e o cronică”. „Artist se cheamă individul care scoate plastic din eveniment semnificația absolut umană”.

LILIANA ȚIGĂNESCU

Tema de fiecare zi a tinărilor scriitor

Imi vin acum în minte cuvintele marelui cărturar și patriot G. Călinescu: „Patriotismul nu e un monopol și toți românii sînt uniți în convingerea că independența și integritatea țării stau mai presus de orice”. Spusele marelui om sint tot atit de actuale, acum, în anul 1982, ca și în 1944, cînd au fost formulate.

Cred că nu am exagerat afirmînd că acest subiect ar trebui să fie meditația și permanentă, tema lui de fiecare zi. Pentru a evita o înțelegere eronată a lucrurilor, readuc în actualitate altele cîteva fraze ale lui G. Călinescu, extrase din articolul „Artă și Lumea”, publicat în revista „Lumea”, 25 septembrie 1945. „Marea artă e o expresie a vieții elementare și în principiu vorbește sufletului obștesc”. „Cînd îți arunci ochii asupra vechii mari poezii, constăți că ea de fapt e o cronică”. „Artist se cheamă individul care scoate plastic din eveniment semnificația absolut umană”.

Tema de fiecare zi a tinărilor scriitor

Imi vin acum în minte cuvintele marelui cărturar și patriot G. Călinescu: „Patriotismul nu e un monopol și toți românii sînt uniți în convingerea că independența și integritatea țării stau mai presus de orice”. Spusele marelui om sint tot atit de actuale, acum, în anul 1982, ca și în 1944, cînd au fost formulate.

Cred că nu am exagerat afirmînd că acest subiect ar trebui să fie meditația și permanentă, tema lui de fiecare zi. Pentru a evita o înțelegere eronată a lucrurilor, readuc în actualitate altele cîteva fraze ale lui G. Călinescu, extrase din articolul „Artă și Lumea”, publicat în revista „Lumea”, 25 septembrie 1945. „Marea artă e o expresie a vieții elementare și în principiu vorbește sufletului obștesc”. „Cînd îți arunci ochii asupra vechii mari poezii, constăți că ea de fapt e o cronică”. „Artist se cheamă individul care scoate plastic din eveniment semnificația absolut umană”.

Tema de fiecare zi a tinărilor scriitor

Imi vin acum în minte cuvintele marelui cărturar și patriot G. Călinescu: „Patriotismul nu e un monopol și toți românii sînt uniți în convingerea că independența și integritatea țării stau mai presus de orice”. Spusele marelui om sint tot atit de actuale, acum, în anul 1982, ca și în 1944, cînd au fost formulate.

Cred că nu am exagerat afirmînd că acest subiect ar trebui să fie meditația și permanentă, tema lui de fiecare zi. Pentru a evita o înțelegere eronată a lucrurilor, readuc în actualitate altele cîteva fraze ale lui G. Călinescu, extrase din articolul „Artă și Lumea”, publicat în revista „Lumea”, 25 septembrie 1945. „Marea artă e o expresie a vieții elementare și în principiu vorbește sufletului obștesc”. „Cînd îți arunci ochii asupra vechii mari poezii, constăți că ea de fapt e o cronică”. „Artist se cheamă individul care scoate plastic din eveniment semnificația absolut umană”.

VASILE BARDAN

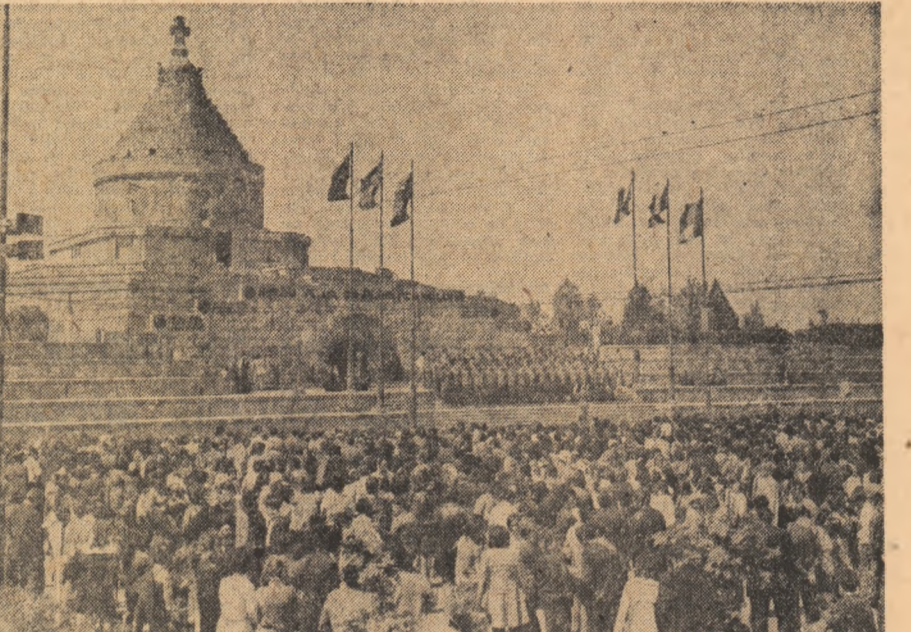
Din marea carte a istoriei noastre naționale

In etapa actuală de dezvoltare a țării noastre, așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din iunie a.c., istoria este bază a activității ideologice.

Avind în vedere aceste valențe ale istoriei, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia: „Va trebui să avem o istorie unitară care să redea conștientizarea etapelor de dezvoltare economică, socială, fizică, precum și istorică și luptele sociale, activitatea politică, să caracterizeze, în lumina adevăratului bazat pe fapte și documente, alți roluri clasice sociale, al poporului, cit și al diferitelor conducători ai statului și personalități politice, științifice, culturale”.

razaioale ale geto-dacilor cu români — o parte a Daciei a fost cucerită de Imperiul roman. Deși ocupația romană — ca orice ocupație — a produs mari suferințe și daune poporului geto-dac, împlinirea celor două civilizații și culturii înaintate a dus la formarea poporului român, bazat pe cele mai înalte virtuți ale dacilor și romanilor. După retragerea armatelor și administrației romane, poporul român a rămas să facă față singur valorilor populațiilor migratoare ce aveau să treacă

Indiscutabil că odată cu apariția clasei muncitoare în sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, în viața social-politică a țării s-au manifestat trepătrufuri profunde transformări. În concepția unei istorii unice, istoria poporului trebuie să cuprindă și istoria mișcării muncitorești revoluționare, a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România, precum și a mișcării europene în secolul al XVIII-lea și aspirația spre pro-

Pledoarie pentru un efort necesar

Istoria are o însemnătate primordială în existența umanității și a fiecărui popor în parte. Nu întâmplător ea a fost caracterizată a fi „cea dintâi carte a unei națiuni”, ori, avind în vedere virtuțile ei moralizatoare și experiența pe care o transmite de la o generație la alta, a fost denumită „magistra vitae”, fiind într-adevăr o învățătoare pentru viață. Partidul Comunist Român, prin glasul secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a scos în evidență, în nenumărate și repetate rânduri, rolul pe care istoria îl are și trebuie să-l aibă în existența națiunii noastre socialiste, în procesul complex, nu ușor, dar pină la urmă deplin biruitor al construcției multilaterale a socialismului în România.

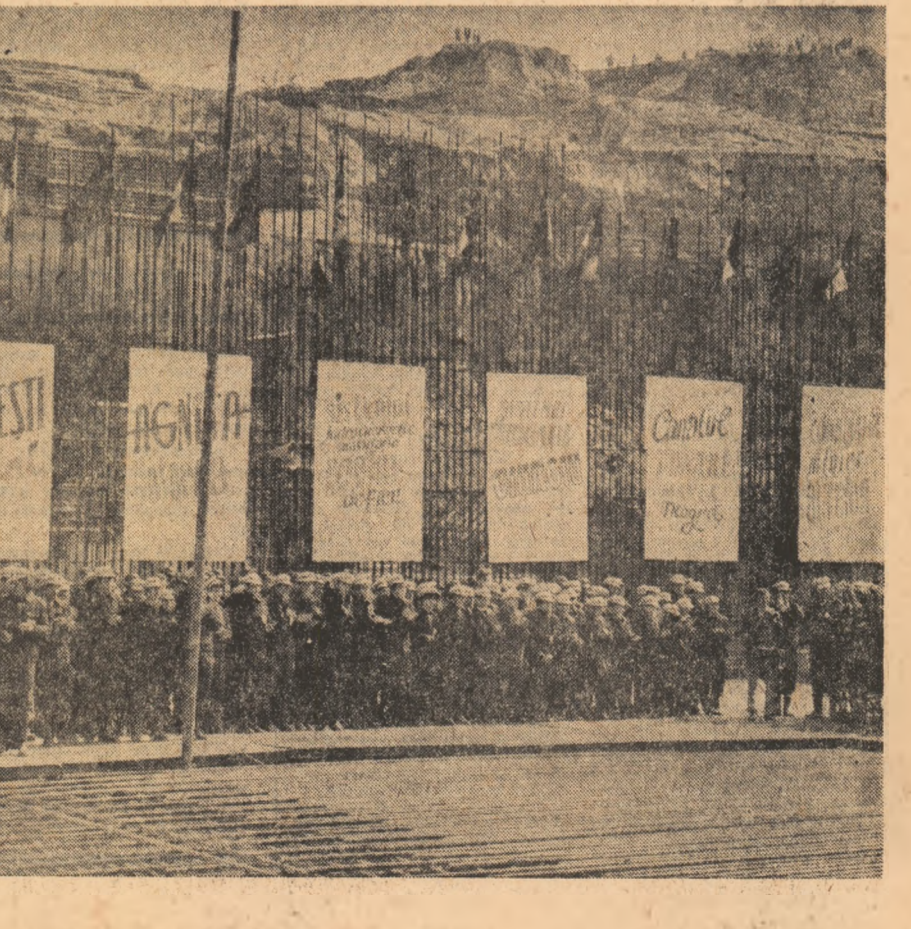
Progresele realizate de istoriografie în anii erei socialiste sînt de netăgăduit, pe toate planurile, ele fiind întemeiate atît pe poziții ideologice clare, materialismului dialectic și istoric oferind cercetătorilor trecutul un temelie sigur, cit și pe mijloacele materiale pe care statul le-a pus cu dăruire, ani de-a rîndul, la dispoziția frontului istoric. Istoriografia a înregistrat dezvoltări fără precedent, traduse în rezultatele cercetărilor arheologice (întreprinse pe teren în tot întinsul țării) și în lucrări de largă respirație, realizate deosebit în cursul ultimelor două decenii.

O deosebită însemnătate a avut creșterea bazei de izvoare istorice, cheia dezvoltării oricărei istoriografii, informațiile noi asigurînd istoricilor posibilitatea aprofundării evenimentelor trecutului ori chiar nu abordări a unor domenii. Este de netăgăduit că la temelii inusai al dezvoltării istoriografiei noastre stă necontenita sîmbă pentru îmbogățirea bazei de informație. Orice raport de săpături arheologice, orice publicare de documente inedite ori de izvoare narative însemnate, înainte de toate, consolidarea armăturii istoriografiei românești în ansamblu ei, creșterea gradului de credibilitate a analizelor ei, noi posibilități pentru a apropia de adevărul absolut. De aceea, consider publicarea de noi izvoare — realizată cu acritie și cu strictă respectare a regulilor internaționale din acest domeniu — ca fiind în continuare ușa din sarminele celor mai însemnate ale istoriografiei noastre. As mai adăuga că nu totdeauna editurile noastre sînt

dispușe a accepta cu bunăvoință publicarea volumelor de acest fel (date fiind atît greutatea de natură tehnică pe care ele le ridică, cit și rentabilitatea evidentă mai acută), dar editarea izvoarelor rămîne neîndoielnic o sarcină de majoră importanță, așa spune chiar de însemnătate națională, lucru care, dealtfel, a fost înțeles, încă cu un veac și jumătate în urmă, de întemeietorii istoriografiei moderne românești, cînd Kogălniceanu edita „Arhiva românească”, iar Bălcescu și Laurian, „Magazin istoric pentru Dacia”, ambele publicatii fiind mai ales organe de punere în lumină a izvoarelor trecutului.

În ceea ce privește lucrările de interpretare, eșimul de lucru care se deschide istoricilor este larg și plin de interes. Dar așa mai adăuga, mai înainte, că importantă este și realizarea în continuare și la un sîm mai înalt nivel a instrumentelor de lucru — dicționare și bibliografii — și ele indispensabile oricărui progres real în cercetare, menite fiind a ajuta cercetătorii la a realiza mai lesnicioasă și deoseori mai preciză a sarcinilor ce le stau în față. În privința lucrărilor de interpretare, este cert că marile tratate de istorie națională și de istorie universală trebuie să continue să stea în centrul atenției istoriografiei, fiind neapărat necesar ca frontul istoric românesc să-și exprime pe această cale, într-un viitor cit mai apropiat, concluziile ce le poate trage în temeiul cercetărilor și rezultatelor eforturilor depuse pină în prezent de istorici. O istorie națională de ample dimensiuni și o istorie universală — scrisă de pe pozițiile poporului nostru și în care să fie integrate momentele și personalitățile cele mai de seamă ale istoriei patriei, care au proporțiile universalului și care trebuie încadrate proceselor generale ale evoluției și dezvoltării umanității —, se impun a fi în etapa de față obiective prioritare.

În actualul stadiu al dezvoltării istoriografiei noastre, care a reușit, mai ales în ultimele decenii, întemeindu-se și pe tradițiile unor iluștri înaintași — și mai gîndesc în veacul nostru mai ales la Xenopol, Iorga și Părvan — să se afirme și în domeniul istoriografiei mondiale (reșita Congresului internațional de științe istorice, desfășurat în 1980 la București confirmînd această

Trecutul — în perspectiva prezentului socialist

Istoria poporului român, ca dealtfel a tuturor popoarelor, este istoria dezvoltării forțelor de producție și a relațiilor sociale, istoria luptelor de clasă, a luptelor împotriva asupririi și dominației străine, pentru eliberare națională și dezvoltare de sine stătătoare, istoria înfruntării continue între vechi și nou. Permanențele istoriei românilor au drept temelie continuitatea originii comune, a unității etnice, lingvistice și culturale, a obiceiurilor și datinilor, apartenența la același teritoriu, nutrirul aceleiași speranțe, năzuirea la aceleiași fîrtări.

De-a lungul milenilor, pe teritoriul României s-au succedat mai multe moduri de producție, potrivit legărilor generale ale dezvoltării societății omenesci, care au contribuit la dezvoltarea și afirmarea conștiinței comune, la progresul general al științei și culturii, al conștiinței umane.

În urmă cu peste 2050 de ani, geto-dacii nu pus bazele statului centralizat și independent condus de Burebista: tradiția organizării statale a fost continuată de Decebal, „regele erou”. În urma crîncenelor

hotărîre împotriva dominației străine, pentru apărarea ființei proprii, pentru afirmarea identității poporului român. Unirea, în 1600, a țărilor române, sub domnia lui Mihai Viteazul, a fost expresia voinței unanime a poporului nostru, a fost concretizarea îndelungatei tradiții statale, a comunității de neam, limbă și viață economică.

Profundele transformări revoluționare ce s-au petrecut pe plan european în secolul al XVIII-lea și aspirația spre pro-

gres economic și social ale românilor au fost puternic exprimate de răscoala condusă de Horea, Cloșca și Crișan din 1784, de Școala ardeleană, de mișcarea Supplexului, ca și prin mișcările și asociațiile culturale și politice din Muntenia și Moldova. În acele împrejurări, dominația străină a înfrînt dezvoltarea economică și socială a poporului, formarea statului național unitar.

Marile evenimente din secolul al XIX-lea: revoluția din 1821, revoluția din 1848, unirea Moldovei și Munteniei, formarea astfel a statului național român în 1859, cucerirea independenței absolute de stat a României în 1877 au constituit etape importante în procesul de săvîrșire a unității naționale-statale. Fiurirea statului național unitar român în 1918 a marcat împlinirea năzuințelor românilor de pretutindeni. România a intrat într-o nouă etapă a dezvoltării sale istorice.

Partidului Poporului nostru are o singură istorie, iar activitatea Partidului Comunist Român, ca și a altor partide în diferite perioade, constituie o parte inseparabilă a istoriei patriei. Activitatea mișcării muncitorești, socialiste, a Partidului Comunist Român s-a desfășurat în strînsă legătură cu activitatea celorlalte forțe revoluționare democratice și progresiste care au contribuit la dezvoltarea societății. Încadrîndu-se de la început pe tîgășul năzuințelor poporului, partidul clasei muncitoare a militat împotriva asupririi și exploatării capitaliste, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a patriei. În aceste bătălii s-au fiurt cadre devotate poporului, marilor sale năzuințe. Au intrat în istorie apriele lupte purtate împotriva fascismului și războiului cum au fost: marile acțiuni din anii 1933—1937 și deosebi puternica demonstrație de la 1 Mai

ION ARDELEANU

Tineretul Socialist

Organul mișcării tineretului socialist din România

Subscrierile pentru „TINERETUL SOCIALIST”

Faceti din el, în fiecare săptămână, un prieten și un îndrumător pentru viața voastră spre dezvoltare și schimbare în lupta noastră spre dezvoltare.

Organul mișcării tineretului socialist din România

Comitetul Central

10/3/82 OPERAȚIUNEA

CURENTUL

Procesul unor comunisti la Brasov

Foarea Tinărilor

Organul mișcării tineretului muncitoresc din România

Viața noastră Bunul simț

In fabrici — uzine — ateliere și cîmp

O idee de mare însemnătate pentru modul de a concepe în chip unitar istoria poporului român este enunțată în Expunerea (tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie 1982 în următorul pasaj): „Este deosebit de semnificativ faptul că, de la început, între cele trei principale s-au dezvoltat legături strîns. Într-o formă san alta, există conștiința originii comune, dorința de unire într-un singur stat, realizată, dealtfel, în este drept, pentru vreme scurtă în timpul lui Mihai Viteazul. Unirea fiurită sub domnia lui Mihai Viteazul exprima voința românilor de a-și avea un stat unitar propriu, prevestind formarea statului național unitar român de mai tîrziu, în 1918”.

În puține cuvinte, textul citat din Expunerea secretarului general al partidului enunță câteva probleme pe care istoriografia noastră le-a ignorat pină acum sau le-a prezentat în chip inconsecvent din punct de vedere istoric. Prima se referă la faptul că unitatea poporului român (ca popor, nu ca organizare statale) a fost o permanență a istoriei sale. Acest popor care vorbește aceeași limbă, pe o întinsă arie geografică din Bucovina pină la Drobeta Tr. Severin, din Dobrogea în Maramureș este evident legat teritorial de statul dac și de poporul dac din antichitate. Chiar dacă în decursul secolelor au existat mai multe formațiuni statale ale dacilor care s-au unificat temporar sub Burebista, ele erau locuite de același popor. Este deci de remărcat în primul rînd că evoluția formațiunilor statale, nici în antichitate, nici în evul mediu nu a afectat unitatea poporului. Aceste formațiuni statale erau produsul unor împrejurări, fie interne (de pildă ambiția unor conducători locali de a nu se supune) fie externe (legături speciale ale unor teritorii cu state vecine), care, de asemenea, nu atingeau unitatea poporului. Dealtfel legăturile între părțile componente ale poporului se desfășurau necontenit sub imperiul nevoilor de schimburi materiale ceea ce a asigurat efectiv conservarea și continuitatea poporului pe terenul unității de limbă.

Trebuie cercetate cu multă atenție textele (cele mai numeroase) din secolul al XIX-lea din toate părțile românești și

se va vedea uluitoarea unitate a limbii, în lexicon, în expresii, în proverbe. Am spus secolul al XIX-lea, deoarece în acest secol încă nu se delatare prea mult forma scrisă de forma vorbită a limbii, cum se va produce în secolul nostru și nici nu interveniseră formele specifice moderne (radioul, TV) de unificare a limbajului.

Mențiuni documentare externe — o cronică turcească, legenda Nibelungilor — vorbesc despre un mare stat al valahilor, nume care în scrierile medievale se suprapun pe spațiul demografic dacic. În tratat fie spus unitatea poporului nu este asigurată sau confirmată de numele pe care și-l dă sau care li se dă de către vecini. De multe ori acest nume se multiplică în funcție de numele apelor, dealurilor

apare un „iluminat” al unității ci un continuator și reprezentant al unor aspirații vechi, după cum în epoca ulterioară actiunea lui este reținută sub alte forme. Toți marii domnitori români din principate au știut și au năzuit să unească țărilor române și toate așa-zisele „amestecuri” în domeniile vecine sînt de fapt necesitate încercări de a unifica statul poporului românesc. În acest sens este semnificativă — dar încă prea puțin pusă în valoare de istoriografia noastră — epoca lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Această epocă, în timpul căreia unitatea unității lui Mihai Viteazul era fără îndoială în conștiința tuturor, realizează un pas important pe calea unității Moldovei cu Țara Românească și, paradoxal, chiar războaiele

ea purse din Iași spre Tirgoviste. Acel care se încerca, poate, să reîntemeieze acum unirea se chema Vasile în loc de Mihai. Cărmăni. Locurile datele se schimbaseră: ideea rămăsese aceeași: una, singură și în vece nepieritoare...

„În secolul al XVII-lea domni Matei Basarab și Vasile Lupu, prin ură personală, erau pururea cu arma în mînă, unul în contra altuia... Și, cu toate acestea, acești domni mari chiar în vrăjmășia lor nu se întrecuseră numai pe cîmpurile de bătălie. O emulațiune de progres, rară chiar în Europa civilizată, în acele timpuri, și care era numai folos pentru popor, însufleșea pe ambii domnitori. O țară izgoni limba slavonească din stat și biserică; cealaltă de îndată nu mai scrise și nu se mai închină deit românește. Vasile Vodă nu publicase încă „Cartea românească”, cînd Matei Vodă se și apucă de „îndreptarea legii”. Un domn nu isprăvea încă bine școalele, tipografiile, așezămintele de binefacere, cînd cealaltă și țese, înainte prin asemenea instituții mai dezvoltate încă. Aceasta nobilă concurență a ținut în tot cursul stăpînirii acestor domni. Concurență pe care nu știu în cine să o admirăm mai mult, în Matei Voevod, în ale cărui vine curgea vechiul sînge românesc al Basarabilor, sau în Vasile Vodă Albaniul străin de sînge (cine v-a spus-o și cine v-a garantat-o?) dar mai român de inimă deit mulți domni păminteni de pe atunci...”

Asemenea aprecieri istorice sînt cuprinse într-o monografie de peste 500 pagini, scrisă și tipărită în urmă cu peste un secol. Este adevărat că ea era scrisă sub impresia fiuririi Unirii din 1859 dar acesta nu este un motiv ca istoricul din 1892 să uite însemnătatea celor doi domnitori români contemporani, în lupta pentru unitatea poporului român.

Mai mult deit atîi. Autorul, așa de împlinire a văzut domniile celor doi suverani, încît a conceput monografia ca un tot unitar neputînd separa viața și activitatea celor doi domni. Este, credem, un exemplu de înțelegere corectă a problemei unității poporului și implicit a istoriei lui, în toate epocile, indiferent de formațiunile statale în care s-a aflat împărțit.

Pagină realizată de TRAIAN GANJU

Fotografiile: GHEORGHE CUCU și ORESTE PLECAN

N. COPOIU

Corecții ce se impun

din vecinătate fără ca prin aceasta, iarăși, să se pună în discuție unitatea poporului care ducea la originea în antichitate pe spațiul traco-dacic.

G. Călinescu care de nenumărate ori trimite la originea „actiunii” a poporului român face o observație de mare profunzime, referindu-se la unitatea dintre românii din nordul și de la sudul Dunării, din Balcani, „Între Tracia și Dacia, scrie el, a fost întotdeauna o așa de mare comunitate etnică și poporului român (de la nordul Dunării — n.n.) are o aște de mare putere de absorbție, încît naționalitatea e actiun factor ce se determină prin simplă alegere. Un balcanic care a intrat în orbita românismului și s-a introdus în viața statului român se denaționalizează imediat sau mai bine zis își limpezeste fondul traco-dacic oscilant”. Deci, sub poșghita numelor schimbate, românii din Balcani intrați în ter-o puteră din comunitate etnică pe care o reprezintă statul român modern — își „limpezeste”, cum bine zice Călinescu, fondul originii comune.

În această perspectivă pe care, iată este prezentă și sub pîri a unor reprezentanți iluștri ai culturii românești, istoric trebuie să ducă mai departe analiza fenomenului. Astfel Mihai Viteazul nu mai

dintre cei doi domnitori români s-au făcut în acest scop. Pentru a nu se crede că forțăm această interpretare, trebuie să spunem că ea nici nu ne aparține. Aparține unui istoric anonim — noi o atrim buim lui Cezar Bollică — care a scris cea mai amplă cronică a domniei lui Matei Basarab și Vasile Lupu, puțin folosită de istoricii români de mai tîrziu. Lucrarea a apărut mai tîrziu în foileton în ziarul „Trompetă Carpaților” și apoi a fost tipărită în volum sub titlul „Epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab, domnii Moldovei și Țării Românești” (București, 1898).

Vom cita o pagină din această veche scriere istorică românească ce ni se pare a nu fi depășită de timp: „Dacă Mircea, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Despot etc. fură mai puțin fericiți în întreprinderea unirii; dacă Mihai Viteazul, mai bun la mînă, mai favorizat de soartă văzu nici pe care o reprezentă un moment acest vis al gîntii latine de la Dunăre, pentru ce oare n-ar fi fost ieriat și lui Vasile Lupu sau oricărui alt domn român să ridice edificiul sfîrșit de reata noastră soartă după asasinat infam de pe cîmpia Turzii? La 1600 agresiunea înarmată, mai nimerit mișcarea unionistă purseă din Tirgoviste. În Iași, în 1645

Acțiuni și luări de poziție în favoarea păcii și dezarmării

TOKIO 27 (Agerpres). — Într-o conferință rostită la Universitatea Națională...

termeni hotărâți studiul elaborat de Ministerul Apărării al S.U.A. privind posibilitatea unui război nuclear îndelungat.

COPENHAGA 27 (Agerpres). — Membrii consiliului municipal al orașului danez Esbjerg...

B.I.R.D.: „Cea mai lungă criză economică de după 1930“

WASHINGTON 27 (Agerpres). — În raportul său anual asupra perspectivei economice mondiale...

Praga 27 (Agerpres). — Președintele guvernului R.S. Cehoslovacie, Lubomir Strougal...

Președintele Guvernului R. S. Cehoslovacie l-a primit pe ministrul român al industriei construcțiilor de mașini

PRAGA 27 (Agerpres). — Președintele guvernului R.S. Cehoslovacie, Lubomir Strougal...

generale, și Eduard Saul, ministrul industriei metalurgice și construcțiilor de mașini grele.

VARSOVIA: Consfătuirea adjunctilor miniștrilor afacerilor externe ai unor țări socialiste

VARSOVIA 27 (Agerpres). — În perioada 25-26 august, la Varsovia a avut loc consfătuirea adjunctilor miniștrilor afacerilor externe...

ai Secretariatului Consiliului de Ajutor Economic Reciproce. Participanții la consfătuire au examinat problemele situației internaționale...

Adunare solemnă prilejului de Ziua Namibiei

DEȘAFURATA LA SEDIUL NAȚIUNILE UNITE 27 (Agerpres). — La sediul din New York al Organizației Națiunilor Unite a avut loc o adunare solemnă prilejului de Ziua Namibiei...

biel. 26 august, marcind — după cum se știe — data cind armata Namibiei a început lupta împotriva forțelor ocupante ale Africii de Sud.

R. F. GERMANIA: Imagine din timpul unei demonstrații anti-războinică desfășurate la Bonn

ITALIA: Nici o schimbare esențială față de cabinetul precedent

Ziurul „Le Monde“ despre noul guvern italian

PARIS 27 (Agerpres). — Într-o corresponsență din Roma, cotidianul francez „Le Monde“ scrie că cel de-al doilea guvern italian format...

Spadolini a reușit să-l reconcilieze pe „cel cinci“, care au căzut de acord asupra proiectelor de reforme constituționale.

Ca și predecesorul său, conchide „Le Monde“, cel din al doilea guvern condus de Spadolini apare mai degrabă rezultatul unei compromis decât al unei înțelegeri veritabile.

„Dosarul economic“ latino-american în dezbaterea S.E.L.A.

La Caracas, capitala Venezuelei au avut loc lucrările celei de-a opta sesiuni a Consiliului Economic Latino-American (S.E.L.A.)...

tertn brut al țărilor din regiune a crescut cu numai 1 la sută, fiind sub nivelul creșterii populației...

comentariul ZILEI special a Mexicului care a demonstrat o vitalitate deosebită. Situația acestor țări din vasta aridă geografică cuprinsă între Rio Grande și Tara de Foc...

Table with 2 columns: Day (SINBATA, 28 AUGUST, DUMINICA, 29 AUGUST) and Program details (PROGRAMUL I, II, III).

Table with 2 columns: Day (LUNI, 30 AUGUST, MARTI, 31 AUGUST) and Program details (PROGRAMUL I, II, III).

Organizarea de alegeri generale anticipate in Spania

MADRID 27 (Agerpres). — În cadrul primei reuniuni a guvernului spaniol de după vacanța de vară...

Devansarea alegerilor generale, care în mod normal ar trebui să se desfășoare în martie 1983...

● INTR-O ALOCUTIUNE rostită în fața deputaților din forul legislativ al Venezuelei...

La casa de cultură Sogamoso, din localitatea columbiană Tolima, a fost organizată o săptămână de prezentare a expoziției de fotografii „Invățământul în România“...

PE SCURT

REVENIREA PE PĂMÎNT A TROI COSMONAUȚI SOVIETICI MOSCOVA 27 (Agerpres). — La 27 august, ora 19.04 (ora Moscovei) capsula de coborâre a navei cosmonautice sovietice „Soyuz T-5“...

EVOLUȚIA SITUAȚIEI DIN LIBAN

BEIRUT 27 (Agerpres). — În continuarea operațiunilor de aplicare a acordului privind evacuarea combatanților palestinieni din Beirut...

DECLARAȚIA PREȘEDINTELUI S. W. A. P. O. LUANDA 27 (Agerpres). — Într-o declarație făcută la Luanda, președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO)...

BEIRUT 27 (Agerpres). — Agenția W.A.P.A. transmite un comentariu consacrat actualului „exod palestinian“...

TEL AVIV 27 (Agerpres). — Liderul Partidului Muncii din Israel, Shimon Peres, a cerut constituirea unui cabinet de anchetă pentru „examinarea motivelor în care a acționat cabinetul israelian în ceea ce privește deciziile în timpul războiului din Liban“...

● PRETURILE CU AMANUNTUL la bucurile de larg consum au marcat o nouă creștere în iulie, în Franța.

MANIFESTĂRI CONSACRATE ROMÂNIEI CU PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST

„Muzeul satului“, „Întâlnire în Carpați“ și „România — imagine contemporană“.

În județele Vrancea și Mihalovgrad din R.P. Bulgaria au avut loc adunări festive, la care au luat cuvântul reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat...

Diverse publicații din străinătate au evidențiat în continuare, în aceste zile, însemnățile actualității revoluționare de la 23 August...

● ERICH HONECKER, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D. Germane...

REVENIREA PE PĂMÎNT A TROI COSMONAUȚI SOVIETICI

MOSCOW 27 (Agerpres). — La 27 august, ora 19.04 (ora Moscovei) capsula de coborâre a navei cosmonautice sovietice „Soyuz T-5“...

PE SCURT

REVENIREA PE PĂMÎNT A TROI COSMONAUȚI SOVIETICI MOSCOVA 27 (Agerpres). — La 27 august, ora 19.04 (ora Moscovei) capsula de coborâre a navei cosmonautice sovietice „Soyuz T-5“...

DECLARAȚIA PREȘEDINTELUI S. W. A. P. O. LUANDA 27 (Agerpres). — Într-o declarație făcută la Luanda, președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO)...

BEIRUT 27 (Agerpres). — Agenția W.A.P.A. transmite un comentariu consacrat actualului „exod palestinian“...

TEL AVIV 27 (Agerpres). — Liderul Partidului Muncii din Israel, Shimon Peres, a cerut constituirea unui cabinet de anchetă pentru „examinarea motivelor în care a acționat cabinetul israelian în ceea ce privește deciziile în timpul războiului din Liban“...

● PRETURILE CU AMANUNTUL la bucurile de larg consum au marcat o nouă creștere în iulie, în Franța.

Table with 2 columns: Day (SINBATA, 28 AUGUST, DUMINICA, 29 AUGUST) and Program details (PROGRAMUL I, II, III).